

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA
AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K. 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjejjzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szög minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-
többszöri közlésnél 4 fillérért közöltnak. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint
két szer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489. sz. és hirdetések küldendőek. — Kéziratok vissza nem adatnak. M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489 sz

Fogyasztási szövetkezet.

Sohasem voltam világeletemben barátja annak, hogy akár az iparosnak, akár a kereskedőnek érdekeit sértsem, hogy azoknak megélhetése elé akadályokat gördítsek. Hiszen ipar és kereskedelem oly fontos nemzetgazdasági tényezők, melyeknek támogatása elsőrendű hazafias kötelességünk.

Óvakodtunk is ez időig minden olyan szövetkezéstől, mely akár az iparosnak, akár a kereskedőnek kárával járt volna. Ámde, midőn azt az igazán humánus elvet követjük, hogy ha élek, élhessen más is, amit a német így fejez ki: „Leben und leben lassen!“ — akkor ezt a humanus élet-elvet respektálnia kellene azoknak is, a kiktől életfentartásunkat kellékeit beszerezzük.

E téren azonban, mint nap-nap után tapasztaljuk, épen a tulságos kapzsiság, az emberi önzésnek szertelen lábrakapása miatt nagy hiba van a kréta körül.

Emberi szempontból véve a dolgot: igazán szép, nemes dolog, ha az én boldogulásomnak nyomán jár mások boldogulása is. Visszariasztó inhumanus azonban az, ha az egyiknek gazdagodása: a másiknak elszegényedését vonja maga után.

S vajjon például csak városunkban is, kik tartoznak azoknak kategóriájába, akik hova-tovább nyakig merülnek az adósságba?

A sokak által irigyelt, különösen pedig

a gyengén dotált tisztviselőknek sorsa ez. S vajjon miért?

Nézzük csak a piaci árakat!

A lelketlen kufárok már a reggeli órában ört állanak a város végén, hogy a falusi népnek kicsikarják kezéből az élelmiszereket, hogy aztán méreg drágán, olykor a harmadik kézből vegye azokat meg az arra szorult tisztviselő.

Vajat, tejszót legelőször a piacon ne keress: megkapod azt a szatóc-szletben jó drágán. Egyébnek is — székelyesen mondva — megkaphatod az ocuját, — jó drágán azt is. S mert semminek sincs fix ára, amit ma lsten különös kegyelméből megvehettél 1 koronán, holnap bizonyosan kétszeres árát fizeted meg.

Bort! no azt ne igyál kedves tisztviselő barátom. Még pedig azért, mert először nem a te zsebedhez való, másodszor mert ugyan bebaranglhatod alaposan a várost, hogy egy kis jó tókával megvigasztalhasd mélyen elkeseredett lelkedet. A művészet, hogy már e téren is, mily magas fokra hágott: bizonyítja a finomabbnál-finomabb műsorok.

S hát a magyar ember legkedvesebb csemegéjével a hussal, hogyan állunk!

Mondják, hogy a takarmányhiány következtében most már olcsóbb lett a marha. S mert a marhán terem a hus, olcsóbbnak kellene annak is lennie.

No ezt ugyan nem érezzük. Még normális viszonyok között is nem egyszer volt a husnak klgr-ja 80 fillér.

Mert azonban fizetésedet most már egy pár koronával felemelték — fizess tisztviselő! Még akkor se merd visszaküldeni a húst, ha akár a minősége, akár pedig a mérték ellen lenne igazságos kifogásod, mert olyan gorombaságokat izennek vissza, hogy a zulukafferek hazájában is számot tenne.

A fűszerneműekre is volna holmi megjegyzésünk. Szeretnők: ha valamivel jobb minőségűt kapnánk pénzünkért; főleg pedig szeretnők — ha ritkán is — a mérleg serpenyőjének felénk való gravitálását is

Isten ucsse! ily viszonyok között, midőn látjuk, hogy mindenki a maga malmára hajtja a vizet — nekünk is lesz magunkhoz való eszünk s kényszerítve leszünk a fogyasztási szövetkezetet megalakítani.

Gazda.

Mikor követelheti a biztosítási ügynök jutalékát? A budapesti kir. ítélőtábla II. polgári felülvizsgáló tanácsa (1904. október 13-án, II. G. 101/1904. sz. a.) egy perben, felperest felülvizsgálóti kérelmével elutasítván, kimondta, hogy állandóan gyakorlaton alapuló kereskedelmi szokást képez az, hogy a biztosítási ügynök az általa közvetített biztosítási ügyletek után kikötött jutalékát, más megállapodás hiányában, csak akkor követelheti, ha a vonatkozó ügylet alapján a biztosítót megillető biztosítási díj befolyt.

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRGYJA.

Titkári jelentés

a helybeli tanári kör múlt évi működéséről.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Szeretett kartársak!

Mielőtt körünk működésünk nyolcadik évének kezdetén annak küszöbét állapnók, álljunk meg kissé a mostanig elért határkőnél. Vessünk rövid visszapillantást az elmúlt év egyes jelenségeire, idézzük emlékezetünkbe annak fontosabb mozzanatait, okuljunk az azokból esetleg levonható tanulságokon, merítsünk lelkesedést a kinnálló erőforrásokból; kölcsönözzünk új impulzusokat ügyünk produktív szolgálatához; osszassuk el kishitűségünket, tegyük felre bizalmatlanságunkat! Legyen biztató jelszavunk e szózat: „Munkára fel!”, legyen szövetünkünk a kölcsönös kartársi szeretet és megbecsülés; vezessen közelebb és közelebb a célhoz a kitűzött zászló, mely alá megalakulásunk percében újból sora-kozzunk.

Az elmúlt év, azt hiszem méltán megérdemli, hogy azt a büszkeség felélemelő érzetével jegyezzük föl körünk történetének lapjain. Munkásságunk nem volt talán oly intenzív a maga szűk keretében, mint a múlt évek folyamán, mert kevesebb volt a felolvasás, ritkábban nyílt alkalmunk egyes kérdések felett folytatandó érdemleges eszmecserére, de annál nagyobb mértékben érvényesült egyesületünk határain ki-

vül; annál szélesebb hullámgyűrűket vont közéletünk felületén és mélyebben bocsátotta le gyökér szálait a társadalom talajába. Körünk kebeléből ugyanis indult ki annak az eszméje, hogy az Orsz. Tanáregyesület közgyűlése városunkban tartassék meg, körünk egyengette útját ezen eszme megvalósításának; körünk érdeme, hogy az ige testet öltött és a közgyűlés színhelye tényleg itt volt, megtörve ezzel azt a téves hitet, mintha erre csakis nagyobb város volna alkalmas. A középiskolák, a városi és megyei hatóságok valamint a társadalom egyetemessége között érintkezési pontok támadtak; egy uton haladtunk, karöltve működtünk közre attól a közös törekvéstől mint erkölcsi rugótól ösztönözve, hogy az ideseregő tanárok minél jobban érezzék magukat kicsi városunk falai között és hogy a közgyűlés 2—3 napját ünnepnapokká avassuk a résztvevők mindegyike részére. Tény, hogy az egyes társadalmi tényezőkkel való együttműködésünk csak külső volt, hogy nem fejlődött érzelmi és értelmi egybeforradással, tény, hogy az ünnepélyes hangulat lezajlása után ki megint jobbra, ki balra ment kenyere után, utaink újból elváltak; de megmaradt az a tanulság, hogy egy város szellemi életének fellendítése sokban függ a társadalom és az iskolák kölcsönhatásától. Az iskola nem zárkozhatik el a társadalom szükségletei elől és a társadalom nem lehet közömbös az iskolák törekvéseivel szemben, hisz azon eszmék magvai, melyek az iskolában elhintetnek, majd a társadalom termőföldjében fognak kikelni és gyümölcseiket megérlelni.

A második tanulság, a mely a közgyűlés mozgalmából leszűrődött, az, hogy a tanárságteltekintélye csak úgy fokozódhatik a közvélemény ítélőszéke előtt, hogy ha közöttünk megvan a testületi szellem megbonthatatlan egysége, ha szolidarisak vagyunk eszméink kultuszában, ha összetartunk, ha céljaink közössége minden mellettekintetektől menten egy nagy táborba tömörít, ha az egyiknek a baja a másiknak is a baja; egyiknek az öröme a másiknak is a kutforrása.

Igaz ugyan, hogy munkánk már természeténél fogva közvetlen hatásában nem olyan szembeötlő, mint más közpályáé, mely szorosabb kapcsolatban van a nyilvános élettel, minek következménye az, hogy megbecsülletésünk még kívánni valót hagy hátra. De másrészt nem tagadhatjuk, hogy elismerésre számíthatunk, ha alkalmas helyen hallatjuk szavunkat, ha hivatásunk intellektuális fajsúlyánál fogva befolyunk a közgondolkodás irányítására.

Ezeknek előrebocsátása után áttérek múlt évi működésünk képeinek részletesebb körül-vonalozására. Az alakuló gyűlést 1903. okt. 15-én tartottuk meg. A kör a tisztújítást a következőképpen ejtette meg. Elnökül, illetve alelnökül Dr. Solymossy Lajos, Gönczi Lajos és Soó Gaspár igazgatók választottak meg; titkár Nosz Gusztáv lett; a pénztári teendőket Mihálovits Béla főgimnáziumi tanárra bíztuk és a jegyzői állást Nagy Elemér koll. tanárral töltöttük be.

(Folyt. köv.)

Nosz Gusztáv.

Lapunk mai száma 6 oldal.

A gyermekvédelem szervezése Udvarhelymegyében.*

Magyarországon a gyermekhalandóság, főleg a csecsemőknél azok célszerűtlen táplálása miatt óriási arányokat öltött. A megmaradtakat a fertőző bántalmak tizedelték meg. Mikor a gyermek némileg felnőtt és öntudatra ébredt, elkezdődött az erkölcsi züllés és szellemi romlás.

Magyarország népének gyermekei lassanként oly elhagyott állapotba jutottak, hogy az égbekiáltóvá lett és égetően szükségessé tette a segélynyújtást.

Eleinte a társadalom mozdult meg, megalakult a Fehérkereszt-egyesület. Ennek szakszerű és áldásos működése oly feltűnő sikerekkel járt, hogy a törvényhozás is magáévá tette a gyermekvédelmet és az 1898. évi XXI. t.-c. azt állami feladattá emelte.

Az állam eleinte a Fehérkereszt-egyesület támogatása által pártolta a gyermek védelmet, azután a meglevő intézményeket átvette és 1903-ban a gyermekvédelmet államosította és 15 gyermekmenhelyet állított fel.

Az állam látva azt a sikerdús működést, melyet a lelkes társadalom az elhagyottak megmentése körül kifejtteni képes volt, nem akarta magát ennek a segítségre hajlandó közönségnek további együttműködésétől megfosztani. Ellenkezőleg! Helyet biztosított neki az államosított gyermekvédelem keretében.

Minden oly helyen, hol a gyermekmenhelyek gyermekeket telepítenek ki, a törvényhatósági illetve községi képviselők u. n. telepbizottságot választanak. Ez a telepbizottság két tag beküldése által összeköttetésben áll a gyermekmenhely székhelyén levő gyermekmenhely bizottsággal s ennek révén a központi országos gyermekvédő bizottsággal.

Ennek a telepbizottságnak vannak bizonyos jogai és természetesen bizonyos kötelezettségei is.

Senki se csudálkozzék azon, hogy a kötelesek nagyobbak a nyert jogoknál és hogy e jogok gyakorlása is terhekkel jár. Az állam a telep bizottságnak megadja a gyermek fölötti ellenőrzés jogát, biztosítja a belé szótást a gyermekeket tartó család megválogatásánál, a gyermek testi és szellemi nevelésénél. Viszont azt kívánja tőle, hogy a gyermekeknek könyvekkel, ruházattal való ellátásánál közreműködjék, tegye lehetővé azt, hogy az állami gyermekeket befogadó község sajátos ruházatával elláttassanak, hogy a telep területén fennálló jótékonyági és gyermekvédő intézményeknek az állami gyermekvédelemmel összhangzatos működését megteremtse, hogy továbbá az egész országra kiterjedő és azt egészen behálózó gyermekvédő egyesület létesítésén fáradozzék.

Előre érzem már, hogy ajkaikon az a kérdés mozdul meg, hogy miért jön hát akkor ide az állam, a gazdag állam a szegény Udvarhelymegyébe, ha annyi terhet ró a társadalomra, ha ennyi kötelezettséget akar vállainkra rakni?

Azért jövünk ide, mert Udvarhelymegye az erdélyi részeknek leg tisztább magyarságu megyéje és mi sem természetesebb, mint hogy az elhagyott gyermekek oly vidéken nevelkedjenek, hol nemzetiségi torzalkodás nincs és hol azok magyar levegőt, magyar faj érzületet szívhathnak magukba és a hol azoknak a hon fenntartó magyarság számára való megmentése biztosítottak látszik.

Remélem, hogy Udvarhelymegye ez okból szívesen fog bennünket látni gyermekeinkkel.

Ha e vármegyében levő székelyudvarhelyi és kereszturi telep bizottságok szervezik a gyermek védelmet megyéjükben, nemcsak a magyar állam érdekeit mozdítják elő, nemcsak általános emberi és emberbaráti kötelezettségeket teljesítenek, hanem megragadják az alkalmat helyi, megyei, főleg pedig székely érdekek támogatására és egy időben jót tesznek saját véreikkel, mikor mások, idegenek támogatására szervezkednek.

A működő telep-bizottságoknak csak az egész vármegyére kiterjedő gyermekvédő egyesületet kell megalkotniok, hogy minden hivalkodás, minden toladás nélkül kezükbe vegyék Udvarhelymegye gyermekeinek védelmét.

Ennek a gyermekvédő egyesületnek programját nem akarom megszabni, mert nem ismerem eléggé a helyi viszonyokat. Csupán utalni kívánok azokra, miket a gyermekvédelem problémája címén Zilah városában kifejtettem, de egyes

*Térszűke miatt készt.

pontozatokra mégis reá térek, olyanokra, melyekről azt hiszem, hogy a gyermekvédelem szempontjából nemcsak általánosan fontosak, hanem különösen érintik Udvarhelyvármegye és a székelység életbe vágó érdekeit.

Ezek a pontok a következők:

1. Dacára a gyermekmenhely működésének azt tapasztalom, hogy aránylag igen csekély számú székely gyermek kerül azokba be. Ezt annak tulajdonítom, hogy az emberek még nem tudják eléggé, hogy az állam az elhagyottakon segíteni kíván, sőt még a hatóságok sem ismerik eléggé a gyermekvédelmi szabályrendelet 10. §-nak rendelkezéseit.

A gyermekvédelem első feladata volna azokat a gyermekeket, kiknek nemcsak joguk, de égetően szükségük van az állami gyermekvédelemre a legközelebbi menhelybe bejuttatni. A közreműködés nagyon egyszerű és könnyű. Sűrű esetekben a polgármester, illetve a főszolgabíró vagy a menhely igazgató-főorvosa, rendes körülmények mellett pedig az illetékes árvaszék veszi fel a gyermekeket. Az egyesület a közvetítő szerepet játszza, a mi csak buzgalmat tétel fel, de anyagi teherrel nem jár.

2. Előfordul azonban igen gyakran, hogy már elhagyottá nyilvánított gyermekek mégsem hozatnak be a menhelybe. Ennek oka legtöbbször az, hogy a szülőknek meg kellene válni gyermekeiktől és a szülői szeretet nagyobb, mint a szegénység nyomasztó hatása. A gyermekvédő egyesület főfeladata lenne ily szülőket reá beszélni, hogy gyermekeiket adják be a menhelybe, mert hiszen a gyermek az övék marad, 15 éven túl ismét birtokukba juthat, ők pedig a gyermektartás nyújtól felmentve, dolgozhatnak és szerezhetnek és ha módjuk oly kedvezővé vált, hogy gyermekük eltartására és nevelésére képesek, még a 15 éven belül is kikérhetik a gyermeket vagy közre működhetnek abban, hogy a gyermeküknek 15 éven túli megélhetését biztosítsák.

3. Most egy igen fontos ponthoz jutok. Talán a székelység vándorlásra való hajlama, de főleg a szegénység oka annak, hogy igen sok székely leány idegenbe kerül. Nemcsak az erdélyi részek vannak elárasztva székely leányokkal, hanem Románia, Szerbia is csábítja a szemre való leányokat. Az eredmény az erkölcsi bukás és a következmény a törvénytelen gyermek. A törvénytelen gyermekek nemcsak a gyermekmenhelyet árasztják el és ezen a révén szaporítják az adózó polgárok adóját, hanem roppant terheket rónak az illetőségi községre is.

Minden vármegyének kötelessége az ellen védekezni. Az erkölcsi kioktatások nem sokat használnak, sokkal célszerűbb az ügyet az anyagi oldalnak előtérbe nyomásával rendezni.

Az erkölcsi bukás eleinte pénzszerzéssel, később nyomorral jár. Az, a ki a leányt elcsábította, eleinte pazarul gondoskodik róla, később azonban a pusztulásnak engedi át, pedig az anyaság állapota feljogosítja a nőt arra, hogy az illetőtől nő és gyermektartás címén bizonyos ellátási hozzájárulást követeljen. Az illető azonban elillan és a szegény nő, tanács és anyagi eszközök hiányában, tehetetlenül áll. (Vége köv.)

Dr. Generich Gusztáv,

a kolozsvári áll. gyermekmenhely igazgató-főorvosa.

Vármegyénk hölgyei a tudósbetegekért

— Saját tudósítónktól. —

A József Főherceg Sanatorium-Egyesület (vélnőke József főherceg) megleghangu fölhívással fordul vármegyénk hölgyeihez, hogy segítsék a népszanatóriumok létesítését s e végből a jótékony célú sorsjáték sikere érdekében alakuljanak meg Udvarhelymegyében is a hölgybizottságok.

Értesülésünk szerint az egyesülettől azok, a kik nemes célját pártolni szeretnek, a főherceg védnök aláírásával művésziesen kiállított oklevelet kapnak. ezenkívül az egyesület ugy róvjá le háláját, hogy azon hölgyeknek nevét, a kik a legkiválóbb tevékenységet fejtik ki, a népszanatóriumok márványtábláján örökítik meg.

Értesülésünk szerint Székelyudvarhelyen a hölgybizottság már megalakult s a többi járásokban a felkérés a legközelebbi napokban történik meg.

Megjegyezzük, hogy a sanatóriumi hölgybizottsági tagság anyagi kötelezettséggel nem jár, hanem azzal az erkölcsi kötelezettséggel, hogy az egyesület emberbaráti akciója sikert lásson, hogy a tagok a maguk örállomásán lelkes harcosai legyenek a tuberkulózis elleni küzdelemnek.

A Székelyudvarhelyen megalakult hölgybizottság tagjai — értesülésünk szerint — a következők: Özv. Török Pálné, Dr. Damokos Andorné, Özv. Ugron Lázárné, Dr. Bodolla Gáborné, Özv. Ugron Istvánné, Özv. Pálffy Ferenczné, Homolay Lajosné, Szakáts Zoltánné, Csanády Zsuzsánna, Fekes Áronné, Soó Gáspárné, Dr. Solymossy Lajosné, Dr. Horváth Károlyné, Hlatky Miklósné, Betegh Pálné, Konez Ármenné, Sándor Mózesné, Dr. Kovács Gézané, Özv. Gál Jánosné, Dr. Imreh Domokosné, Szabó Istvánné, Embery Árpádné, Nosz Gusztávné, Dr. Lengyel Józsefné, Dr. Görgényi Károlyné, Mihály Jánosné, Dr. Voith Geróné, Dr. Göllner Béláné, Dr. Kevácsy Albertné, Dr. Pál Ernőné, Dr. Soó Rezsőné, Demény Ferenczné, Gönczy Lajosné, Zonda Józsefné, Dr. Török Pálné, Vajda Ferencné, Dr. Egyed Balázné, Kalicza Károlyné és mások.

Bizton hisszük, hogy a nemzeti és népmentő feladatnak ilyen nemes szívű gárdával nagy sikere lesz.

Egyházi élet.

Értesítés. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyházközség jó hírnévnek örvendő egyházi estélyeit nov. hó 27-én (jövő vasárnap) kezdi meg. A rendezők már össze is állították az első estély tárgysorozatát. A bizottság mindent megtesz, hogy ezen estélyek komoly szórakozást nyújtsanak városunk közönségének. Az első estély részletes programja az estély napján fog közzététetni. A rendező bizottság.

Tan- és nevelésügy.

1705—1904. szám.

Valamennyi iskolának.

Az 1848—49. évi szabadságharci muzeum-ban Vörösmarty Mihály arcképéből több ezer példány rendelkezésre áll.

Ezekből darabonként hat korona bolti ár helyett, 2 korona 30 fillérért a postai csomagolási költségeket is beleszámítva — a muzeum az iskolák részére küldeni hajlandó.

Megjegyzem, hogy az állami elemi iskolák részére az arckép csak ott lesz megszerezhető, ahol az iskolának még Vörösmarty arcképe nincs, s ahol a vételár az iskola költségvetésében fedezetet talál.

A megrendelések e címre küldendők: 1848—49-iki szabadságharci ereklyemuzeum Budapest, IV., Városház-utca 14.

Erről Cimet vonatkozással a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak folyó évi július hó 14-én 59.744, illetőleg augusztus hó 9-én 66.270. szám alatt kelt rendeletére, tudomás és további eljárás végett azzal értesitem, hogy hasonló módzatok mellett leendő beszerzésre ajánlom II. Rákóczi, Deák Ferenc és Arany János arcképeit is.

Székelyudvarhely, 1904. évi nov. hó 13.

Ember János,
kir. tanfelügyelő.

Irodalom.

„Nóta Ujság” cím alatt egy nagyon életrevaló vállalat indult meg Klöckner Ede budapesti zenemű kiadónál. Csinos kiállítású füzetekben a legdivatosabb magyar dalok, vigdal és kuplák jelennek meg — csakis azok, melyek minden szinpad- és varieté műsorán előfordulnak, — egy-egy füzetben két-két dal szöveggel és hangjeggyel kottával. Most egyszerre 12 füzet jelent meg, melyek tartalmából legyen elég e néhányat felsorolni: „Régi nóta, híres nóta” — „Útolt kópott a hegedű” — „Ityóka pityóka” — „Zokogzok a hegedű” — „Szegény embernek szegény a sorsa” — „Siör ich?” kuplé — „Görbe nap” énekszámai — „Az érett leány” vig dal — „A kóser közhuszár” — „Baumann” kuplé stb. stb. A két-két zeneszámot tartalmazó füzet ára 20 fillér. Havonta 4 új füzet jelenend meg, a melyeket zongorázó, énekes, hegedű vagy cimbalmod játszó egyaránt használhat. Hasonló német kis kottákból évente százezrek jönnek be külföldről s ez okból is csak üdvözlőnk kell Klöckner Ede kifogástalan irodalmi színvonalon álló magyaros vállalkozását. A figyelemre érdemes füzetek a „Székely-Udvarhely” kiadójavatalában (Betegh Pál könyvkereskedése) Székelyudvarhelyt kaphatók.

Különfélék.

Erzsébet királyné emlékét tegnap ország-szerte megünneplelte a hazafias kegyelettel adózó magyarság. Városunk és vármegyénk községeknek templomaiban csendes imára kulcsolták kezeiket a népek ezrei. Az egyes tanintézetek pedig változatos műsorral egybekötött ünnepélyek keretében emlékeztek a magyarok Nagyasszonyára. A kir. főreáliskola a lapunkban már közölt műsorral emlékezett meg szeretett királynénkről, míg a helybeli áll. polgári leányiskola a következő jól sikerült sorrenddel ünnepelt: 1. Hymnus Erkel F.-től énekelték a polg. isk. növendékek. 2. Erzsébet. Farkas Imre költeménye Szavaltá Tóth Véri IV. o. n. 3. Emlékbeszéd Erzsébet királynéről, mondta Lendvay Mária polg. isk. tanítónő 4. Gyászdal, énekelték a polg. isk. növendékek. 5. Erzsébet. Sajó Sándor költeménye. Szavaltá Török Emma II. o. n. 6. Erzsébet királyné. Balla Miklós költeménye. Szavaltá Lántzky Mária IV. o. n.

Személyi hírek. Borszék Soma nyug. miniszteri osztálytanácsos e héten városunkban időzött s a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában megbeszélte a székely vasutakról irt nagyérdékű munkájának kiadását. A fontos magyar-ügyet szolgáló műlapunk nyomdájában fog megjelenni. Borszék pénteken délelőtt több látogatást tett városunkban és főispánunk is fogadta s délután visszautazott Budapestre. Valóban bámulatos az a lelkesedés, meleg ügyszeretet, mellyel az öreg ur kiadandó munkája iránt viseltetik és megérdemli a legnagyobb mértékű támogatást. — **Brandenstein** Ottó kereskedelemügyi miniszteri számvizsgáló a helybeli állami kő- és agyagipari szakiskola pénzügyi kezelését és összes leltárait, nyersanyag és kész-ára raktárát e hó 16—18-ig váratlanul megvizsgálta s azokat a legnagyobb rendben levőknek találta.

A nőegyleti fillérestélyek f. hó 23-án kezdődnek. Az első estélyt Dr Kovácsy Albertné és Félégyházy Mariska rendezik. A műsor igen változatos: Groákné Szabó Kata szaval, Lendvay Márkó és Sebesi Aranka duettet énekelnek Roediger Melanie zongorakíséretével, Nagy Elemér szaval.

Esküvő. Dr Imreh Domokos, vármegyénk közpörházának igazgató-főorvosa e hó 17-én esküdött örök hűséget Mezey Ibolyka k. a.-nak, Mezey Ödön kir. törvényszéki orvos leányának városunkban.

Tanári kör. A helybeli tanári kör e hó 18-án tartotta meg újra-alakuló közgyűlését. A megejtett tisztújításon Dr Solymossy Lajos kir. főreáliskolai igazgatót elnöknek; Gönczy Lajos ev. ref. kollegiumi és Soó Gáspár róm. kath. főgimnáziumi igazgatókat alelnököknek választották. Nosz Gusztáv titkár, Séra Kálmán jegyző és Petrányi Miklós pénztárnok lett.

Tanfelügyelőnk ünneplése. Ember János kir. tanfelügyelőnk tudvalevőleg a székesfővárosból jött vármegyénkbe. Ez alkalomból a budapesti tanítók ritka szép ünnepélyt rendeztek a tanítók „Otthoná”-ban. A fővárosi tanítók meleg szeretettel egyik igazgató tolmácsolta a lakomán és érzékeny búcsút vett Ember János tanfelügyelőtől, akit mint tanítót, író, tanfelügyelőt és szerkesztőt egyaránt tisztelt mindenki. Művészestélyt rendeztek tiszteletére, majd hangverseny és lakoma volt. Ezuttal a fővárosi népoktatási intézetek remek Albumot adtak át, a melyre a tanítók 607 koronát gyűjtöttek. Az ünnepélyen a székely tanítóságról is megemlékeztek s gratuláltak új tanfelügyelőjéhez.

Halálozás. Özv. kémendi Várady Domokosné szül. Liptószentmiklósi és óvári Pongrácz Antonia életének 79-és özvegyiségének 12-ik évében e hó 18-án éjjel 1 órakor elhalt városunkban. Temetése folyó hó 19-én d. u. 3 órakor az ev. ref. szertartás szerint történt meg mély részvét mellett.

A székelyudvarhelyi „Polgári önképző-és segélyező-egylet” 1904. november 21-én (hétfőn) rendes szokásos fillérestélyeit megkezdte, mely estélyekre a t. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Műsor: 1. Nyitány a helybeli zenekar által. 2. Megnyitó beszéd, tartja Solymossy Endre tanár, egy. elnök. 3. Zene. 4. Szavaltat, előadja Dózsa Sarolta urhölgy. 5. Zene. 6. Pályaválasztás: küszöbén, irta és előadja Boldizsár Dénes tanító. 7. Czimbalom szóló, előadja Nuszbaum Hermin k. a. 8. Zene. Rendezők: Fischer Ferencz, r. b. elnök. Ifj. Szemerjay Károly, r. b. alelnök. Kun Irma, Szabó Erzs, Kirschner Jakab, Burghardt Gyula. Belépti díj mint rendesen.

Uj távbeszélő állomás. Vármegyénk távbeszélő állomásainak száma ismét egygyel szaporodott. Baróthon a posta- és távirdahivatalnál beállított nyilvános állomáshoz a következő előfizetők csatlakoztak: 1. Erdővidéki takarékpénztár részvénytársaság. 2. Baróthi takarékpénztár részvénytársaság. 3. Incze Gyula kereskedő. 4. Mátyás és Trattner gazdaság és szeszgyár bérlet. 5. Baróthi erdőbirtokosság műmalma. 6. Solyom Gyula cipőfeszeg gyáros.

Derzsi József siremléke. Derzsi bácsi a „Székely-Udvarhely”-nek kezdettől fogva hűséges, önzetlen munkatársa volt. Velünk, a mi zászlónk alatt küzdött a székelység érdekében. Igen sok szép eszméje hangzott el lapunk hasábjain s ezek között olyanok is voltak, a melyek immár megvalósultak. Ez a tény kötelességeket rótt ránk, a melyeket mi eddig is teljesítettünk és ezután szintén teljesíteni ohajtunk s a mely utóbbi most már egyébből nem állhat, minthogy kegyelettel őrizzük Derzsi József emlékét és az ev. ref. temetőben nyugvó porait siremlékekkel megjelöljük. Ezt annál is inkább tehejük, mert egykori tanítványai, jóbarátai és ismerősei körében visszhangra talált ohajtásunk és tetteikben is megnyilvánult az iránta való tisztelet. Ferenczi Áron medeséri unitárius pap ugyanis a következő levelet intézte hozzánk: Tekintetes Szerkesztő ur! Kolozsvári főtanácsai gyűlésünk alkalmából értesültem, hogy Szerkesztő ur, néhai Derzsi József barátunk sírkövére gyűjtést eszközöl. Köszönöm a megtisztelő gondolatot, hogy elhalt barátunk emlékét megörökíteni ohajtja! Buzdításul jelentem, hogy én is gyűjtöm a sírkő alapot, még pedig kedvező eredménnyel. A mai napig 70, azaz hetven koronám van a jelzett sírkőre! A gyűjtést folytatom. Remélem, hogy 100 koronát begyűjthetek a sírkőre s ha Szerkesztő ur is legalább 50 koronát eszközölhet, talán elértük célunkat, hogy nemeslelkű barátunk sírját megfelelő sírkövel láthassuk el. Medesér, 1904. nov. 15. Szíves üdvözlét: Ferenczi Áron, lelkész.

Az anyák büszkesége. a szép és egészséges gyermek, hogy ez elérhető legyen, igyék a gyermek a hidegebb évszakban állandóan Zoltán-féle csukamáj olajat. Tapereje nagy, szaga, ize nincs és könnyen emészthető. Üvegje 2 kor. a készítő Zoltán B. gyógyszerárában Budapest és kapható a helybeli gyógyszerárakban is.

Világítási kiállítás. A budapesti m. kir. technológiai iparmúzeum helyiségeiben folyó hó közepétől december végéig világítási kiállítást rendez, a melyen a különböző modern világítási módok (gáz, villamosság, acetylén és spiritusz) alkalmazása kerül bemutatásra. A szóban forgó kiállításra küldött kiállítási tárgyak után a vasuti díj-szabás I. r. B) szakasz szerinti fuvardíj fizetendő, a visszaszállítás azonban teljesen díjmentes. A vidékről Budapestre és vissza utazó szakmabeli iparosok, iparos segédek és tanoncok, — beleértve az önállóan valamely szakmabeli iparral foglalkozó, vagy ilyen üzemeknél iparos segédek gyanánt alkalmazott nőket, de az illető iparosok nejeinek kizárásával — továbbá az ipariskolák, ipari szakiskolák művezetői, növendékei s az utóbbiak tanárai számára a kereskedelemügyi miniszter a szomszédos forgalmu viszonylatok kivételével, személy és vegyesvanatokon a II. köcsiosztályban III. oszt. egész jeggyel, a III. o.-ban pedig a III-ik oszt. féljeggyel való kedvezményes utazást engedélyezett.

A nap címmel e hó 26-án új politikai napilap fog megjelenni Braun Sándor felelős szerkesztő és Ábrányi Emil főmunkatárs vezetése alatt Budapesten az új lap előfizetési ára negyedévre 4 K. Előfizetéseket elfogad lapunk kiadóhivatala.

Színészeink befejezték itteni működésüket. Szerdán Cserei Irma jutalomjátékaul „Lili”, csütörtökön pedig utolsó és bucsu-előadásul a „Hét Szélinger” került színre.

A Magyar Regényírók „első sorozata” megjelent s már kapható és megtekinthető a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában.

Közigazdaság.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte jelentése a „Székely-Udvarhely” számára 1904. okt. 21-ről.)

A hirtelen beállott fagy következtében zöldségfelében, különösen hagymában és burgonyában a hozatal csökkenvén, az árak emelkedtek. Vaj állandóan szilárd irányzatot követ. — Tisztított, hizott baromfi felküldésére az idő kedvező, így ebből nagyobb tételek jönnek föl és szépen tisztított áru megfelelő elhelyezést talál. Épen így a

malaczkok és süldőknél fő a jó nehéz áru és tiszta kezelés. A vadászat megkezdődvén, vad is állandóan érkezik és elég gyorsan értékesül. Gyümölcs-piac állandóan lanya, csupán elsőrendű faj gyümölcsért adnak megfelelő árat. — A tojáspiacnak régi képe van; az időjárás változása csak fokozta az árak emelkedését és prima friss áru alig van a piacon.

Az Udvarhelyvármegyei Gazd. Egyesület elnökségétől.

626—904 szám.

Hirdetés.

A gazdasági egyesület elnöksége közhirre teszi, hogy Füredy Lajos lentermelési vándortanár f. hó 24-én d. e. 9 órakor Székelykeresztúrról, 25-én Székelyudvarhelyt, 26-án Dályán, 27-én Oroszhegyen a lentermelésről előadást tart, mely előadásokra az illető községek és környékük gazdaközönsége meghívatik.

Az elnökség ez uton is kéri a lelkész, tanító és községi előljáró urakat, hogy a gazdaközönséget az előadásokon való megjelenésre buzdítsák. Székelyudvarhelyt, 1904. nov. 16.

Az elnökség.

Szám: 608—1904.

Meghívó.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 22-én délelőtt 10 órakor

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat

1. Bethlenfalva közbirtokossága, mint állattenyésztő szövetkezet azon kérésének tárgyalása, hogy részére államsegély kéressék egy nyugati fajta (montefuoni) tejelő gulya beszerzésére.

2. Azon indítvány tárgyalása, hogy a törvényhatóság kéressék fel arra, miszerint az állattartásra vonatkozó szabályrendeletét oda módosítsa, a gazdasági egyesület ajánlatára, hogy a nyugati fajta tejelő marha, a köztenyésztésbe bevehető legyen.

Tekintve a tárgyak nagyfontosságát, a tagok minél nagyobb számban való megjelenését kéri Székelyudvarhelyt, 1904. november hó 9-én

Az elnökség.

595—1904. sz.

Figyelmeztetés.

A takarmányszükség miatti magas takarmány ár sokakat arra bírhat, hogy nem számolva saját szükségleteivel, takarmányát eladja abban a reményben, hogy a vármegye inségbizottságától vagy a székelyföldi ki-rendeltségtől kedvezményes árbán fogja szükségletét beszerezhetni. Felhívjuk már jó eleve a figyelmét a gazdaközönségnek, hogy az ily gazdák a nagymélt. m. kir. földművelésügyi miniszter utasítása folytán kedvezményes áru takarmányra igényt nem tarthatnak. Székelyudvarhely, 1904. nov. 8. Az elnökség.

Pályázati hirdetmény.

Az ujon alakított Homoródvárosfalvi körbábái állásra, mely körhöz H.városfalva és H.-jánosfalva községek tartoznak, pályázatot nyitok és felhívom azon okleveles szülésznőket, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat hozzám folyó évi december 15-ig adják be.

A körbába javadalma: 50 korona évi fizetés és minden egyes szülésnél 2 korona működési díj. Szegényektől díjakat nem vehet.

Homoródoklánd, 1904. nov. 9.

Szabady Tivadar,
főszolgabíró.

4285—1904. ki. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az ujon alakított Homoródszentpáli körbábái állásra, mely körhöz H.-szt.-pál, H.-szt.-péter és Recsenyéd községek tartoznak, pályázatot nyitok és felhívom azon okleveles szülésznőket, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat hozzám folyó évi dec. hó 15-ig adják be.

A körbába javadalma 80 korona rendes évi fizetés és minden egyes szülésnél 2 korona működési díj.

Szegényektől díjakat nem szedhet.

Homoródoklánd, 1904. nov. hó 9.

Szabady, főszolgabíró.

Kiadó lakás. Petőfi-utca 27. szám alatt levő emeleti lakás kiadó.

Kereskedők, iparosok, akik vevőközönségüknek saját cégükkel előjegyzési naptárt óhajtanak adni új-évi ajándékként, — saját érdekükben cselekszenek, ha Betegh Pál könyvnyomdájához fordulnak, ahol darabonként (már 25 db vételnél) cégnyomásukkal 50 fillért igen finom kiállítású előjegyzési naptárt kapnak.

Gyümölcsfák, diszfák, boggyók, akácok stb. fák beszerzésére a legjobb és leggazdagabb választékú beszerzési forrás a **Fischer és társ** a 30 holdas faiskolája **Nagyenyeden**. Árjegyzékek magyar, német és oláh nyelven ingyen küldetnek szét.

A legjobb ültetési időszak az őszi.

Benedek, Nagy és Konrád első székely cipőraktára Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15. sz. alatt. **Dus választék csinos és tartós cipőkben!** Mérték utáni megrendelés pontos kivitele. **Fredin** cipőkenőcs kapható. Egy doboz 60 fillér.

Igen alkalmas utazásoknál.
— Rövid használat után nélkülözhetetlen. —
— Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva. —
Bizonysítványt kelt Bécsben, 1887. júl. 8-án.

Kalodont

nélkülözhetetlen fogtisztító-szer.

Elsőrangú higiénikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásánál nem nélkülözhető a fogak és szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hátrihatók el ez által Ennél legsikeresebbnek bizonyult a „KALODONT”, mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűnően egyestti.

Értesítés.

A n. é. közönség tudomására hozom, hogy **férfi- és női divatrua üzletemet** az új helyiségben már teljesen berendeztem.

Miután főtörökvésem a jövőben is legjutányosabb árak mellett az igen tisztelt vevőközhöz közhözöset kiszolgáltattam, becses figyelmébe ajánlom az

ősz- és téli idényre

nagy választékban ujonnan beszerzett áruaktáromat, mely kiterjed úgy férfi- mint női ruházatokra, flanel és mosó velcek, jó meleg olcsó ruhák, női- és kész fehérneműek, kitűnő minőségben; kész női blousok, férfi- és fiú készruhák és kalapokban dusan felszerelve.

Női- és férfi-szabó kellékek óriási választékban, honi vásznak, paplanok, szőnyegek, asztal- és ággyarnitúrák és nagy kendőkben, továbbá ezer, meg ezerféle szakmámba vágó cikkekben nagy választékban van, miáltal azon kellemes helyszínen vagyok, hogy a legmesszebb menő igényeket is kielégíthetem.

Kerem szükséglete esetén nagy- és dus rakomány szíves áttekintésére, hogy egyszerre mind előnyös és olcsó áraitól is meggyőződést szerezhessen, legelőnyösebben beszerezhesse a ruházati és divat cikkeket ez idényre is.

A n. é. közönség szíves támogatását kérve, maradok szolgálatára kész tisztelettel

Szenkovits János utóda,
férfi-, női divat- és kézműláru üzlete
— Székelyudvarhelyt, főtér.

Gyarmathy István épület és bútorkészítő asztalos Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 40. sz. alatt elvállal és pontosan teljesít minden e szakba tartozó munkát. — Karácsoni, új-évi és más alkalmakra készít csinos **ajándék- és emléktárgyakat** a legújabb rajzok és minták szerint, jóállás mellett. — Jelszava: **szolid munka, jutányos ár és pontosság!**

Faeladás. Patakfalva község közbirtokossága tulajdonát képező 2 hold területen, a tölgyfák **1904 november 27. d. e. 8 órákor** nyilvános árverésen el fognak adni azonnali készpénzfizetés mellett. Kiküldési ár 1285 korona. Feltételek Patakfalva községhezánál megtekinthetők. Patakfalva, 1904. nov. 13. Szabadó József birt. elnök.

Mindenütt, minden gyógyszerárban kapható. Otthon, valamint utazás alkalmával nélkülözhetetlen szer a

Thierry gyógyszerész balzsama

mindenütt ismeretes, mindenhol elismerték.

Rossz emésztésnél és ennek mellékjelenségeinél a leghathatósabb, mint felfűgés, gyomorgörös, étvágytalanság, katarhus, gyuladások, gyengeség, fölfúvódás stb.

Görös- és fájdalomcsillapító, köhögést megszüntető, nyálkaoldó és tisztító.

Legkisebb postaküld. 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 korona költségmentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 korona költségmentesen.

A raktárak kicsinyben 1 kis-üveget 30 fillérért, duplaüveget 60 fillérért árusítanak.

Tessék az egyedüli és egyetlen törvényesen védett zöld apácavédjegyre „Iché dié” ügyelni. Egyedül valódi. — Ezen védjegy utánzása és forgalombahozatala, valamint más törvényesen meg nem engedett, ismételés nem hozható balzsamvédjegy törvényesen üldözöttetik.

Thierry A. gyógyszerész Centifoliakenőcse

des A. THIERRY 11. PREGRADA

Ha az összeg előre beküldetik, úgy a küldemény egy nappal előbb érkezik meg, mint utánvétellel és elegendő az utánvételi költségek, azért ajánlatos az összeget azonnal küldeni és a postautalvány szelvényén megtenni a rendelést és pontos címet írni.

Megbízható egyén! aki az irodai jártas, 16 korona havi fizetés, teljes ellátás mellett, azonnali belépésre elfogad **MENYHART JÁNOS** körjegyző, Szentegyházaláhfaluban.

Tessék elolvasni! Elolvasatlanul le nem tenni s tovább ajánlani!

Székelyudvarhelyt a Fő-piacon kiadók az alábbiak:

Iroda, vagy raktárnak való szoba; pincék, gabona-elárusító hely hámbárokkal; nyílt bazárnak átalakítható hely; fényképezésnek, terve szerint átalakítandó helyiségek!

1. **Két udvari lakás**, — kívánság szerint újból átalakítandó — mely áll 2—2 szoba, konyha, kamara, pince és egyéb hozzátartozandókkal — a földszinten.

2. **Egy szép nagy világos szoba** konyhával — földszint az udvaron.

3. **Egy udvari szoba** magános lakónak, iroda helyiségek, raktárnak, vagy szabónak műhelyül **azonnal kiadók**. — A 2. és 3. pont alattiak azonnal el is foglalhatók, míg a többiek — megfelelő átalakítás után — Szent-Mihály napkor: **szept. 29-én**. A ház a város legforgalmasabb helyén van s azért a lakások különösen alkalmasok azoknak, kiknek érdekük, hogy a főpiacon legyenek s a kapu elé kirakatokat tesseenek. Ezen helyiségek csakis csendes foglalkozású, gyermektelen családoknak, vagy magánosoknak adatnak ki!

4. **Raktárnak** — gabonának vagy bárminek — 3 nagy száraz, szellős pince-helyiség azonnal kiadó és átalakítható!

5. **Gabona kimerő** és elárusító hely (kimerő hámbárokkal), kicsinyben való elárusításhoz kiválóan alkalmas és nagyforgalmu hely.

6. **Nyílt bazárnak** — megegyezés szerint átalakítható — kapualj!

7. **Önálló lakás** külön udvarral és kerttel, konyha kiterjesztésnek különösen alkalmas, kitűnő és bővizű kúttal. Vidékről beköltözni akaró gazdálkodónak nagy udvarral. Fekereskedőnek, aki a hetipiacon vásárol be deszkát, fát és a helybeli iparosok stb.-nek elárusítja, kiválóan alkalmas, mert szemben van a főpiaccal, a jó karba helyezett Gábor-utcában. Egy nagy és két kisebb szoba, kamara, egy igen nagy, valamelyes műhelynek alkalmas nagy világos, szellős pince-lakással; egy kisebb pince és egy földi pincevel, istálló, szekérszín, nyitott és zárt sütő, sertés és csukol stb.-ivel felszerelve **azonnal vagy Szent-mihály naptól 3, vagy 6 évre kiadók** s azonnal elfoglalhatók.

Értekezhetni írásban vagy szóval a tulajdonosnál: **nagysofymosi**

Konez Ármin gyógyszerésszel az irodájában Székelyudvarhelyt.

Antracén író-tenta

legjobb és állandóan friss minőségben gyári áron a „Székelyudvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyv- papír-, író- és rajzszerek-kereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15. szám alatt kapható Ezen kitűnő tenta a tollból könnyen sötétkéken folyik, csak hamar megfeketedik és a tollat nem rontja. Rendelés írás és másoláshoz egyformán kiválóan használható! Ismét eladónak rendkívüli kedvezmény.

Schicht-szappan

„szarvas”

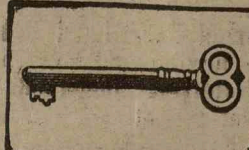

vagy

„kules”

Jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Cimbalom iskola

öntanulásra.

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a Kovács-féle legujabb cimbalomiskolájából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajza, 50 legujabb magyar nótával. Az iskola ára 10 korona. Kapható: **KOVÁCS JÁNOS** okl. cimbalomtanárnál Budapest, VII. Erzsébet-körút 5. sz.

BOR. Jó és olcsó asztali csemege és gyógyborok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig. **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Fűszer-, porcellán- és üvegkereskedés!

Csodálatos olcsó a Borhegyi borvíz!

— Üvegenként csak 6 fillér. —

Ezen természetes ásványvizet kitűnő eredménnyel használják: hurutos bántalmakban, idült hörghurutban, a gümőkór lerakódásának első stádiumában, a gyomor rendellenes működésében, a májműködés és epekészítés rendellenességeiben, az epekövek eltakarítását szembe-tűnően könnyíti, a bélhurut minden ne-mében, a nyálkás aranyrben, hasszervi dugulásokban, huykő képződéseiben, mézes huyárban, görvél- és mirigyda-gokban, angolkóros csontlágylás- és sorvadásokban — A legkittűnőbb üdőt ital, borral vegyítve páratlan! — Heten-kint háromszor friss töltés! — Raktári SZENTPÉTERY GERGELYNÉL, Székelyudvarhelyt.

Kérem a cégre ügyelni!

Védjegy: „Horgony”.

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghűléseknél bedöröslésképpen használva. **Figyelmeztetés.** Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Richter gyógyszerárba az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstr. 5. neu. Mindennapi szerküldés.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **RETHY-féle pemetefü cukorkánál!**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Egydoboz hatvan fillér.
Csak Rethy-félétogadjunk el!

Aki gyorsan és előnyösen házat, birtokot, üzletet, árut venni vagy eladni akar,

Aki bármiféle állást vagy foglalkozást keres, o o o

Aki lakást, üzletet, birtokot stb. bérbe venni vagy adni kíván, o o o o o o o

Aki társat, pénz kölcsönt stb keres, o o o o o o o

Aki szakácsnőt, o o szobalányt, mindenest, gyermekleányt keres, o o o o

Aki férjhez menni, nősülni, vagy más ismeretséget, vagy levelezni akar, o o o

biztosan és leggyorsabban eléri célját, ha igénybe veszi

„SZEKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

GÖZCÉPŐ KÉSZLETEK
KEDVEZŐ FELTÉTELEK MELLETT
GÉPÉSZÜZLETEK IS KÖTTETNEK

AGRARIA

A SZAB. OSZTR. MAGYAR ÁLLAMVASUT-TÁRSASÁG
RESICZAI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRÁNAK
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

NICHOLSON GÉPGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
GAZDASÁGI GÉPOSZTÁLYÁNAK
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

AZ **„AGRARIA”**
HAZÁNKBAN AZ EGYEDÜLI IPARTERJESZTŐ VÁLLALAT,
MELY KIZÁRÓLAG MAGYAR GYÁRTMÁNYOKAT HOZ
FORGALOMBA.

„FONTOS!”

AVESZPRÉM VÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET
KIÁLLITÁSÁN BEMUTATOTT
NYILVÁNOS SZÁNTÁSÉRT
NAGY ARANY ÉREMEL ÉS DISZ-
OKLEVÉLLEL KITÜNTETVE.

ÁRJEJYZÉKÜNK
MINDEN GAZDÁNAK FONTOS
TANÁCSADÓ ÉS KIVÁNTATTA
DUMENTESÉN KÜLDETIK!

SÜRGÖNY VAGY LEVÉLCZIM:
„AGRARIA”
BUDAPEST.

Szőlőoltványok

amerikai alanyon készült legkiválóbb csemege- és borfajokból, teljesen fajtisz-tán, tökéletesen forrott, dus gyökérzetű példányok, szokványminőségben, mér-sékelt árakon, őszi vagy tavaszi szállításra megrendelhetők a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telep-nél

Medgyesen (N.-Küküllőm.) Tulajdonos: CASPARI FRIGYES.

okleveles szőlész, az erdélyrészi sz. gazd. egyt. szőlészeti és borászati szakelőadója, Barbu A. Stirbey herceg romániai szőlőtelepének igazgatója, N.-küküllőm. volt szőlészeti biztosa stb.

Lugasszőlő-oltványok szintén mérsékelt árakon!

Készlet 3 millió. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Oltványaim az idén szebben fejlődtek mint valaha, mert a száraz időszak alatt 4 vizmű ál-tal naponta 2 millió liternél nagyobb vízmennyiséggel lettek öntözve.

BRAZAY

**Brázay-féle
sósórszesz**

A Brázay-féle sósórszesz a fejbőrt és a hajat megtisztítja a gombacsiraktól s ezzel elejét vesszük a hajhullásnak és a kopaszodásra vezető kor-pásodásnak.

Magyar Regényírók

Megjelent az első sorozat. Tartalma:

Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrady Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Nelli.
Pálffy Albert: Esztike kisasszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti

MIKSZÁTH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját – a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását – öleli fel.

AZ ÍRÓK NÉVSORA	Baksay Sándor	Dóczi Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos
	Beniczky Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly
	Beöthy László	Fáy András	B. Jósika Miklós	B. Podmaniczky Frigyes	Vas Gereben
	Beöthy Zsolt	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferenc	Versey Ferenc
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie
	Degré Alajos	Herczeg Ferenc	Mikszáth Kálmán	Toldy István	

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, fementes papíros.

Diszkrét izlésű, díszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A cégtől
ezennel megrendelem a

„MAGYAR REGÉNYÍRÓK”
című gyűjteményes vállalat *hatvan* kötetét, vászonkötésben 300 koronáért;

a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félvétenként fizetendő 25 korona utánvét mellett

A nem kívánt módzat törlendő.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904 szeptember hótól kezdve félvétenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételére kiegyenlítő nincs. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.

Szöbeli megállapodások érvénytelenek.

..... és kelet:
..... és állás:

A „Magyar Regényírók”

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára.
A hatvan kötet félvétenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján. — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvtár

FIGYELEM!

Megrendeléseket a MAGYAR REGÉNYÍRÓK-ra eredeti feltételek mellett elfogad és készséggel teljesít „SZÉKELY-UDVARHELY” kiadóhivatala Székelyudvarhelyt.

Nyomatott a kiadó- és laptulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székelyudvarhelyt 1904.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.